

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТИ

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
ПИЛИПЕНКА**

Київ, 17 жовтня 2022 р.

УДК: 330.3+316.4](477)(082)
С 83

Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство», 2022. 502 с.

ISBN

Матеріали ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції містять тези доповідей, повідомлень та виступів її учасників, у яких викладено наукові результати аналітичного осмислення сутності сучасних проблем модернізації соціально-економічного, гуманітарного, освітнього, наукового простору та перспектив розвитку України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів економічних та соціально-гуманітарних спеціальностей.

Адреса оргкомітету конференції:
Україна, 04107, м. Київ, вул. Підгірна, 1
тел.: (044) 486-15-02
e-mail: info@nasoa.edu.ua

Відповідальність за зміст представлених матеріалів несуть автори. Організаційний комітет залишає за собою право на літературне редагування та відмову від друкування тез у разі виявлення плагіату, невідповідності вимог оформлення, спрямованості програмним питанням заходу.

ISBN

УДК: 330.3+316.4](477)(082)

Редакційна колегія

Голова редакційної колегії:

Момотюк Л. Є. – д. е. н., професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Заступник голови:

Бондарук Т. Г. – д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту

Члени редакційної колегії:

Пархоменко В. В. – к. е. н. доцент, декан фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Гаврилюк Т. В. – д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Мотузка О. М. – к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, завідувач редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Горобець О. О. – к.е.н., директор бібліотеки, заступник завідувача редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Відповідальний секретар редакційної колегії:

Мельничук І. О. – старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ15

Zavatki T., Fuior E.

Fiskal Planning As a Mechanizm for Reducing Fiscal Obligations15

Аразов Н.

Фінансові інвестиції: сутність та зміст21

Артем'єва І. О.

Вивчення клієнтів комерційних банків за допомогою методів Big Data ..24

Білоцерківець В. В.

Фіскальна політика як макроекономічний інструмент управління стратегічним розвитком національної економіки: імперативи ковідного та постковідного світу27

Безпалько Л. І.

Вплив інвестиційної діяльності на рівень забезпечення фінансової безпеки30

Богріновцева Л. М.

Перспективи розвитку співпраці банків та страхових компаній на фінансовому ринку України35

Бондарук Т. Г., Бондарук О. С.

Ризики та джерела загроз економічній безпеці держави41

Васильців Т. Г., Куницька-Іляш М. В., Шопська Ю. К.

Проблемні аспекти реалізації інструментів забезпечення фінансової безпеки стратегічних галузей та секторів економіки України46

Власюк Н. І.

Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку51

Вовчак О. Д., Андрейків Т. Я.

Функціонування банків в умовах сучасних загроз і викликів55

Industry (2014). SAIS 2014 Proceedings. 2. URL: <https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=sais2014>.

3. Ostapchenya D. The Role of Big Data in Banking: How do Modern Banks Use Big Data? Finextra, 11.06.2021. URL: <https://www.finextra.com/blogposting/20446/the-role-of-big-data-in-banking--how-do-modern-banks-use-big-data>.

4. Giebe, C., Hammerström, L., Zwerenz, D. Big Data & Analytics as a sustainable Customer Loyalty Instrument in Banking and Finance. Financial Markets, Institutions and Risks. Volume 3. Issue 4. P. 74-88. 2019. URL: <https://armgpublishing.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/7-2.pdf>.

5. Филатова Е. Big Data на практике: 5 денежных идей для бизнеса. PaySpace Magazine (psm7.com), 19.02.2019. URL: <https://psm7.com/bank/big-data-na-praktike-5-denezhnyx-idej-dlya-biznesa.html>.

*Білоцерківець Володимир Вікторович,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
політичної економії та управління,
Український державний університет науки і технологій*

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ІМПЕРАТИВИ КОВІДНОГО ТА ПОСТКОВІДНОГО СВІТУ

Початок 20-тих років ХХІ століття виявився надзвичайно буремними та неочікувано турбулентним як для світової економіки загалом, так й національної економіки України, зокрема. Завершення десятих років відбувалось під знаменом фіналу чергового середньострокового циклу, тривала висхідна хвиля економічної динаміки мала логічно перетворитись на свій антипод. Після 10 років невинного зростання світової економіки (2009-2018 рр.) та її головного драйвера – національної економіки Сполучених Штатів [1, 2] – слід було очікувати на значні переми.

Надзвичайно щедрі вливання в межах монетарної експансії ставали на заваді природному процесу, демпфували зростаючі перекося та дисбаланси у національній економіці, сприяли подальшому млявому економічному зростанню, затримуючі настання точки повороту. Втім, потенціал моне-

тарного інструментарію не є безмежним, було зрозуміло, що центральні банки як у Північній Америці, так й в Європі будуть змушені поступово відмовитись від політики дешевих грошей. І тоді численні компанії «живі мерці», що досить добре себе почували у світі, насиченому дешевими грошима, нарешті припинять своє існування.

З одного боку, слід вітати такі перетворення, що покладуть край світу фантазмагорій, сприятимуть ліквідацію компаній та виробництв, що своєю технологічною архаїчністю, неінноваційністю та тривалою неефективністю давно прирекли себе до зникнення. Водночас, вони імпульсують й скорочення сектору псевдоінноваційного «венчурного» бізнесу, інвестиції в який були зумовлені, насамперед, надлишком вільних коштів в умовах від'ємних відсоткових ставок, і сподівання на окупність яких в оглядних горизонтах виглядали надто примарними. Відповідне послаблення структурних диспропорцій в національних економках, що накопились за роки чергового «проспериті», мало забезпечити назріле оздоровлення, відкрити нові можливості для розробки стратегій економічного зростання у змінених координатах з новим, розширеним комплектом альтернатив.

З іншого боку, зміни, настільки бажані для справжніх інноваторів, орієнтованого на «чудовний світ» прийдешнього підприємницького середовища, несли в собі загрози для традиціоналістів, що функціонували в координатах «старої економіки», добре до них адаптувались і за тривалі роки економічного добробуту та фактично безкоштовних кредитів, атрофували свої здібності до жорсткої конкурентної боротьби в умовах браку грошових ресурсів. А ці часи мали настати. Численні банкрутства, часом містоутворюючими підприємствами, втрати робочих місць робітниками, здатність яких до флексибілізаційних стратегій на ринку праці викликає доречний сумнів, мало стати невідворотним наслідком таких перетворень. Не сумніваємось, що уряди провідних країн запропонували б комплекс заходів, що мав пом'якшити наслідки повороту у монетарній політиці, але тільки послабити, а не повністю нівелювати негативний бік припинення надто щедрої грошової експансії.

Втім події, що супроводжували епідемію COVID-19, яка поширилась більшістю країн світу з 2020 р., стали на перешкоді руху саме за цим сценарієм економічного розвитку. Величезні людські втрати, порушення сталих логістичних ланцюжків, вимушений рух до ізоляції та автаркізації виробництва визначили неможливість відмови центральних банків від звичної політики на грошовому ринку. Потужний удар по глобальній

та національним економікам детермінував необхідність подальшої підтримки нежиттєздатних виробництвом монетарними заходами. Брак робочої сили в умовах призупинення міграційних потоків, небачені перебої із постачанням комплектуючих для підприємств, глибоко інтегрованих в глобальну економіку, стрімкі зсуви у структурі споживчих переваг, різке зростання попиту на одні послуги та товари при катастрофічному падінні на інші обумовили утворення таких диспропорцій у вимірах контуру «виробництво-розподіл-обмін-споживання», що додаткове державне втручання у відносно сталому секторі явно було недоречним.

За таких обставин на перший план з умовного хінтерґрунту макроекономічного інструментарію управління стратегічним розвитком національної економіки природно має вийти фіскальна політика. Порівняно обмежене застосування її інструментарію в попередні роки має змінитись на користь активізації усього потенціалу фіскальної політики.

Перші роки функціонування глобальної економіки та національних економік провідних країн світу в умовах ковідних викликів продемонстрували широкий спектр можливостей, які пропонує інструментарій фіскальної політики – від підтримки окремих ключових в стані пандемії галузей та виробництв, забезпечення виживання постраждалих секторів та допомоги незабезпеченим верствам населення до створення передумов швидкого виходу з кризи та поживлення економічного життя.

Втім диспропорції та дисбаланси, що утворились та накопичились за допандемічні роки, залишаються в своїй більшості актуальними й досі та отримують більш явне та рельєфне вираження в умовах поступового згортання традиційних монетарних заходів під час послаблення тиску на соціально-економічне життя COVID-19. В певній мірі ці процеси починають спостерігатись вже зараз, коли центральні банки США, Великої Британії, Швейцарії тощо для приборкання двопорядкових показників інфляції змушені вдаватись до підвищення облікових ставок, ініціювати перехід до політики різких монетарних рестрикцій. Такі вимушені дії ще в більшому ступені актуалізують потребу в ширшому застосуванні інструментарію фіскальної політики як інструментарію макроекономічного регулювання подальшого відновлення національних економік, їх стратегічного розвитку. Гадаємо, що найближчі роки постковідного економічного зростання, відбудови глобальної економіки пройнуть під знаменом фіскальної політики як ключовим макроекономічним інструментом.

Список використаних джерел

1. World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD?locations=US>
2. Bureau of Economic Analysis. U.S. Department of Commerce. URL: <https://www.bea.gov/data/gdp/gross-domestic-product>

*Безпалько Лілія Іванівна,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Науковий керівник:
Зайчко Ірина Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Останні події воєнного характеру в нашій державі свідчать про загострення не тільки останніх, а й виникнення проблем інвестиційної безпеки, непередбачуваного впливу наслідків російського вторгнення в Україну на забезпечення стабільності та відновлення економічних процесів. Неабиякої уваги набувають питання перерозподілу сфер впливу на економіку, зростає загроза порушення співвідношення інтересів різних сфер життя. Визначення інвестиційних пріоритетів цих інтересів по відношенню один до одного, перерозподіл ресурсного потенціалу, а також забезпечення гідного та безпечного життя, є основою розвитку системи безпеки в цілому. Проведення активної структурної та соціальної політики, посилення діяльності в фінансовій, грошово-кредитній та зовнішньоекономічній сферах є ключовим напрямком інвестиційної безпеки, яка формує сприятливе середовище для підвищення інвестиційної активності, залучення приватних вітчизняних і іноземних інвестицій для відновлення української економіки. Забезпечення інвестиційної безпеки наразі є одним із головних завдань, які необхідно вирішити найближчим часом. Особливої актуальності це питання набуває в сучасних умовах,

Наукове видання

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТИ**

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
ПИЛИПЕНКА**

Комп'ютерна верстка – Грищенко І. О.

Підписано до друку 07.12.2022. Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум.- друк. арк. 34,75. Обл.-вид.арк. 39,25.
Тираж 100 прим. Зам. № 00.